

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

PANEVĖŽIO KOLEGIJA
PRADINIO UGDYMO PEDAGOGIKA
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: doc. dr. Sigita Burvytė

Grupės nariai: Vaiva Juškienė

Vilnius
2015

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Pradinio ugdymo pedagogika
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Pedagogika (X100) (Pradinio ugdymo pedagogika (X120))
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Pradinio ugdymo pedagogikos profesinis bakalauras, pedagogas

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara.....	5
2.3. Personalias	7
2.4. Materialieji ištekliai.....	8
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	9
2.6. Programos vadyba	11
III. REKOMENDACIJOS.....	12
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	13

I. ĮŽANGA

Nauja Panevėžio kolegijos (toliau – Kolegija) studijų programa *Pradinio ugdymo pedagogika* (toliau – Programa), ketinama pradėti vykdyti 2016 metais, buvo vertinta Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) ekspertų grupės, kurią sudarė doc. dr. Sigitą Burvytė ir Vaiva Juškienė. Ekspertų grupės darbą koordinavo ir vizito į Kolegiją metu dalyvavo SKVC vyriausioji specialistė Aušra Leskauskaitė. Išorinio vertinimo tikslas buvo atlikti Programos parengimo analizę bei pateikti Programos tobulinimo rekomendacijas. Vertinant Programą buvo remiamasi Kolegijos pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu ir 2015 m. spalio 2 d. vykusio ekspertų vizito į Kolegiją rezultatais. Ekspertės susipažino su Programos aprašu ir jo priedais, vizito į Kolegiją metu susitiko su Kolegijos administracijos atstovais, Programos aprašo rengėjais, dėstytojais ir socialiniais partneriais, suinteresuotais Programos atsiradimu Kolegijoje, apžiūrėjo materialiąją bazę. Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

Remdamosi dokumentų ir susitikimų rezultatų analize ekspertės pateikė Kolegijai Programos vertinimo išvadų projektą su rekomendacijomis, į kurias Programos rengėjai turėjo atsižvelgti per 10 dienų nuo išvadų projekto gavimo dienos. Kolegija, atsižvelgusi į eksperčių rekomendacijas, Programą pataisė ir pateikė patikslintą Programos aprašą. Išanalizavusios atliktas korekcijas, ekspertės pateikia šias išvadas:

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Ketinamos vykdyti studijų programos *Pradinio ugdymo pedagogika* tikslas – „parengti aukštąjį koleginių išsilavinimą turintį pradinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogą, gebantį modeliuoti ugdymo turinį ir vadovauti ugdymo procesui, pažinti mokinį, kurti saugią aplinką, leidžiančią mokiniui visapusiškai tobulėti ir skleistis jo individualybei, vertinti mokinio pasiekimus ir pažangą, bendradarbiauti su kitais ugdymo proceso dalyviais, organizuoti profesinės veiklos tyrimus, nuolat tobulinti savo profesines ir asmenines kompetencijas“ – ambicingas, šiuolaikiškas, apimantis svarbiausias sritis rengiant pradinio ugdymo pedagogą, orientuotas į studentą ir jam reikalingas kompetencijas dirbant su skirtingais vaikais. Programos tikslo formuluotė sukonstruota tinkamai, tačiau gana plati ir dėl to kelianti abejonių, ar pavyks studijų programos rengėjams numatytą tikslą įgyvendinti. Atsižvelgiant į tai, Programos rengėjams rekomenduotina pasvarstyti, ar nevertėtų Programos tikslo šiek tiek susiaurinti.

Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai atitinka koleginių studijų pirmosios pakopos reikalavimus ir dera su suteikiamu Pradinio ugdymo pedagogikos profesinio bakalauro laipsniu bei pedagogo profesine kvalifikacija.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai buvo akcentavę, kad, siekiant įgyvendinti Programos tikslą, dalykų aprašuose siūlytina išryškinti tarpdiscipliniškumą, numatytus studijų metodus papildyti patyrimo, asmeninio pavyzdžio, mokymosi kartu, „gyvosios edukacijos“ metodais. Atsižvelgiant į šią ekspertų rekomendaciją, buvo atliktos tam tikros korekcijos dalykų aprašuose, tačiau, ekspertų nuomone, rekomendacija praplėsti studijų metodų įvairovę ir juos tinkamai taikyti studijų procese išlieka aktuali ir ateičiai (žr. Programos sandara).

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai buvo pažymėję, jog dalykų aprašuose (pvz., *Profesinė užsienio kalba, Lietuvių kalbos didaktika ir vaikų literatūra* ir kt.), kuriuose būtinai turėtų būti skirta dėmesio ir priešmokykliniam ugdymui(si), jo pasigendama. Ekspertai rekomendavo atidžiai peržiūrėti visus dalykų aprašus, ypač didaktikos dalykų, dalykų turinyje ir dalyko studijų rezultatuose adekvačiai skiriant vietas tiek priešmokykliniam, tiek pradiniam ugdymui(si). Ekspertų nuomone, dalykų aprašuose išryškėja didesnis Programos rengėjų dėmesys pradiniam ugdymui(si) ir nepakankamas dėmesys priešmokykliniam ugdymui(si), o tai

nederu su Programos tikslu – <...> parengti aukštąjį koleginių išsilavinimą turintį *pradinio ir priešmokyklinio ugdymo* pedagogą <...>. Dėl to Programos pavadinimo, studijų rezultatų ir turinio darba Programos apraše nėra pakankamai vientisa. Atsižvelgdami į šią rekomendaciją, Programos rengėjai koregavo dalykų aprašus, daugiau dėmesio skirdami priešmokyklinio ugdymo sričiai. Vis tik abejonių, ar Programos tikslo dalis – *parengti (...) priešmokyklinio ugdymo pedagogą* bus įgyvendintas sėkmingai, lieka, todėl ekspertų rekomendacija stiprinti šią sritį išlieka aktuali ir ateičiai.

Pirminiame Programos apraše skirta daug dėmesio Programos poreikio pagrindimui. Nurodoma, jog 2015 m. kovo mėn. buvo atliktas tyrimas *Pradinių klasių mokytojų ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų poreikis Panevėžio regione* (Aprašo 6–13 psl.). Programos poreikis grindžiamas tiek statistiniais vaikų gimstamumo didėjimo duomenimis, tiek statistika, kuri rodo, jog Panevėžio regione priešmokyklinio ir pradinio ugdymo įstaigose dirba nemažai vyresnio amžiaus darbuotojų, kuriuos ateityje turės pakeisti jauni pedagogai. Tikėtina, kad tokios programos absolventai turės platesnes įsidarbinimo galimybes: galės dirbti tiek priešmokyklinio ugdymo pedagogais, tiek pradinių klasių pedagogais.

Viena iš ekspertų rekomendacijų Programos vertinimo išvadų projekte buvo sutrumpinti Programos apraše pateiktą tyrimo aprašymą ir pateikti tik pagrindines tyrimo išvadas, pagrindžiančias studijų programos poreikį ir būtinas priešmokyklinio ir pradinio ugdymo specialisto kompetencijas, išryškinti Programos išskirtinumą. Programos rengėjai atsižvelgė į šią rekomendaciją ir Programos apraše paliko tik esminius tyrimo rezultatus, kurie padėjo atskleisti būsimą pedagogo kompetencijas ir reikalingus gebėjimus, išryškino Programos išskirtinumą.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Programos poreikis pagrįstas tiek konkrečiais statistiniais duomenimis, tiek socialinių partnerių išsakytomis pozicijomis, tiek atsakingų institucijų gautais paaiškinamaisiais raštais dėl pedagogų rengimo.

2. Siekiant Programos tikslų išlieka poreikis plėsti studijų metodų įvairovę ir juos tinkamai taikyti studijų procese.

2.2. Programos sandara

Pradinio ugdymo pedagogikos programos sandara atitinka šiuo metu galiojančius teisės aktus: „Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo“ (2010) „Pedagogų rengimo reglamento“ (2012) reikalavimus, bendrąsias Bolonijos deklaracijos (1999) gaires ir Studijų pakopų aprašo (2011) bei Nacionalinės studijų kreditų sistemos formaliuosius reikalavimus.

Programos apimtis – 180 kreditų. Būsiami pradinių klasių mokytojai studijuos 34 dalykus, iš jų – keturis bendruosius dalykus, du – alternatyviai pasirenkamus, du – laisvai pasirenkamus iš bendro Kolegijos sąrašo bei Kolegijos nustatytą dalyką – Kūno kultūrą. Visi kiti dalykai (150 kreditų) priskiriami studijų kryptims. Pedagoginių studijų modulį (60 kreditų) sudaro šie dalykai: Ugdymo teorija ir praktika; Bendroji ir raidos psichologija; Ugdymo filosofija; Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogika; Specialioji pedagogika ir specialioji psichologija; Pedagoginių tyrimų metodologija bei 30 kreditų apimties pedagoginė praktika ugdymo institucijose. Teorinės bei praktinės pedagogikos dalykų studijos užbaigiamos Pedagoginių studijų baigiamuoju darbu. Likusieji 90 kreditų sudaro pedagoginės specializacijos (Pradinio ugdymo pedagogika) modulį. Studijos užbaigiamos Baigiamuoju darbu (9 kreditai). Programai apimčiai pastabų nėra – ji pakankama studijų rezultatams pasiekti.

Programos dalykų kontaktinio ir savarankiško darbo valandų santykis nustatytas vadovaujantis Nuolatinės ir iššėstinės studijų formos aprašu (2009) ir Kolegijos dokumentais. Bendra Programos apimtis – 4800 val., iš jų teorinėms paskaitoms skiriama – 680 val. arba 14,2 proc.; praktiniams užsiėmimams – 1830 val. arba 38,1 proc.; savarankiškam studento darbui – 2290 val. arba 47,7 proc.

Programos rengėjams atsižvelgus arba iš dalies atsižvelgus į ekspertų išdėstytas pastabas Programos vertinimo išvadų projekte, ekspertai konstatuoja, kad Programos turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai buvo išsakę pastabą, kad dalykų aprašuose būtina peržiūrėti skirtingų dalykų temas, kad jos nesidubliuotų tarpusavyje, užtikrinti, kad numatomos temos būtų susiję būtent su tuo dalyku, pvz., *Profesinės užsienio kalbos* dalyke numatyta tema *Modernios informacijos technologijos. Informacijos šaltinių paieška internete* yra akivaizdžiai kito dalyko – *Informacinių technologijų* – tema. Kitas pavyzdys – *Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogikos* dalyke numatyta tema *Pedagoginės inovacijos ugdyme. Projekto ir aktyviųjų metodų panaudojimas. Informacinių technologijų taikymo galimybės priešmokyklinio ir pradinio amžiaus vaikų ugdyme*. Šio dalyko tema, susijusi su projektais, numatyta *Ugdymo teorijos ir praktikos* dalyke, o IT naudojimo tema turėtų būti įtraukta į *Informacinių komunikacinių technologijų naudojimas ugdymo procese* dalyką. Tame pačiame dalyke *Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogika* numatyta tema *Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų atpažinimas (...)*. Tačiau Programoje yra atskiras dalykas *Specialioji pedagogika ir specialioji psichologija*, per kurį ir turėtų būti gilinamasi į specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų pažinimo ir ugdymo(si) tematiką. Programos rengėjai atsižvelgė į šias ekspertų pastabas ir peržiūrėjo dalykų turinį, siekdami, išvengti temų dubliavimo. Ekspertų manymu, atliktos korekcijos yra tinkamos.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai rekomendavo Programoms rengėjams apsvarstyti, ar nebūtų tikslinga dalykus *Informacinės technologijos* ir *Informacinių komunikacinių technologijų (IKT) naudojimas ugdymo procese* sujungti, o *Specialiajai pedagogikai* ir *Specialiajai psichologijai* (3 kr.) skirti daugiau kreditų. Programos rengėjai atsižvelgė į šią rekomendaciją. Pakoreguota dalyko *Specialioji pedagogika ir specialioji psichologija* kreditų apimtis (6 kr.), iš dviejų dalykų parengtas vienas *Informacinės komunikacinės technologijos (IKT) ir jų naudojimas ugdymo procese* dalykas, labiau orientuotas į IT naudojimą ugdymo procese.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai atkreipė dėmesį, jog Programoje nenumatyta tėvų švietimas ir įtraukimas į ugdymo(si) procesą. Buvo rekomenduota rasti vietą tokiam dalykui arba įdėti tėvų švietimo ir įtraukimo temas į kitų dalykų turinį. Į pastabą buvo sureaguota, darbas su tėvais įtrauktas į praktikos užduotis, bet, ekspertų manymu, tai nėra pakankamas įtraukimas. Vykdam Programą reikėtų pergalvoti į kokių dalykų turinį ši tematika galėtų būti įtraukta papildomai.

Taip pat vertėtų pagalvoti dėl *Dorinio ugdymo* dalyko pavadinimo bei dalyko turinio, kadangi šis pavadinimas yra labai platus, o dalyke daugiausia dėmesio skiriama etikos dalykams.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai rekomendavo Programoje daugiau dėmesio skirti verslumo ir lyderystės ugdymui. Programos rengėjai atsižvelgė į šią rekomendaciją į Programą įtraukdami laisvai pasirenkamą dalyką *Verslumas ir finansinis raštingumas*.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai buvo pažymėję, kad būtina pakoreguoti studijų rezultatų vertinimo kriterijus. Atkreiptas dėmesys, jog didžiojoje dalyje dalykų aprašų dalykų studijų rezultatų vertinimo kriterijai supainioti su tarpiniais vertinimais. Taip pat buvo rekomenduota suvienodinti dalykų aprašų formą. Programos rengėjai, atsižvelgdami į minėtas pastabas, pakoregavo dalykų vertinimo kriterijus ir detalizavo, iš ko susideda tapiniai vertinimai (išskyrus vieną aprašą „Informacinės komunikacinės technologijos ir jų naudojimas ugdymo procese“), suvienodino dalykų aprašų formas.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai akcentavo, kad dalykų turinys ir metodai iš esmės leistų pasiekti numatomus studijų rezultatus, bet pasigesta inovatyvių studijų metodų dalykų aprašuose ir inovatyvaus dalykų turinio (pvz., *didaktikos* dalykuose rekomenduotina numatyti STEAM taikymą bei labiau atskleisti tarpdalykinius ryšius). Programos rengėjai atsižvelgė į rekomendaciją iš dalies, tačiau lieka uždavinys – vykdam Programą gilintis ir analizuoti bei ieškoti būdų, kaip į studijų procesą įvesti patyriminius ir gyvosios edukacijos metodus, ne tik formaliai, bet ir realiai naudoti STEAM metodiką, taip ugdant ir būsimųjų

pedagogų įgūdžius inovatyvius metodus ir metodikas taikyti ne tik praktikose, bet ir tolesniame darbe. Programos rengėjai iš dalies atsižvelgė į rekomendaciją pastiprinti studijų metodų įvairovę, peržiūrėję dalykų aprašus, juos papildė įvairesniais studijų metodais, peržiūrėjo ir pakoregavo rezultatų vertinimo procesą įvesdami „gyvosios edukacijos“ metodus. Bet ši rekomendacija išlieka siekiant išvengti grėsmės, kad realizuojant Programą gali trūkti studentus įtraukiančių ir jų vidinę pažinimo motyvaciją skatinančių metodų. Po Programos korekcijų pastebėta, jog vertinimo kriterijuose daugiausia dėmesio skiriama studento gebėjimui perteikti žinias, o ne reflektuoti, analizuoti, dalytis išvalgomis su bendrakursiais ir dėstytojais. Realizuojant Programą būtina į šią pastabą atsižvelgti ir koreguoti studijų metodus vykdant studijas, pvz., *Neformaliojo ugdymo* vienas iš studijų metodų – gyvoji edukacija, kuri suprantama kaip veiklos stebėjimas įvairiose kultūros, švietimo įstaigose. Tačiau ekspertai rekomenduotų ne tik stebėti, bet gebėti inicijuoti pokalbį, diskusiją, žaidimą ir pan. siekiant ugdomųjų tikslų.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus, o Programos turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą.
2. Išlieka poreikis Programoje skirti daugiau dėmesio tėvų švietimui ir įtraukimui į ugdymo procesą.
3. Išlieka poreikis labiau atskleisti tarpdalykinius ryšius per studijų metodus, dalykų studijų rezultatus bei vertinimo kriterijus.
4. Išlieka poreikis į studijų procesą įvesti ir tinkamai taikyti patyriminius ir gyvosios edukacijos metodus.

2.3. Personalas

Programos vykdymui pasitelktas personalas atitinka teisės aktų reikalavimus. Numatoma įdarbinti 23 dėstytojus, iš jų 16 (69,6 proc.) nuolatinį dėstytojų ir 7 (30,4 proc.) kviesinius dėstytojus. Visi Programoje dirbsiantys dėstytojai (100 proc.) turi ne žemesnį kaip magistro (ar prilygintą magistrui) kvalifikacinį laipsnį, dalis dėstytojų yra įgiję ir antrą magistro diplomą, 3 dėstytojai turi mokslų daktaro laipsnį. 35 proc. studijų krypties dalykų dėstytojų yra diplomuoti pradinį klasių mokytojai. 70 proc. numatomų dėstytojų turi praktinio darbo patirties, susijusios su dėstomu studijų dalyku, kuri buvo atnaujinta per pastaruosius 7 metus. Praktinio darbo patirties neturintys dėstytojai gali ją įgyti pagal Kolegijoje patvirtintą praktinio mokymo stažuočių tvarką.

Iš Programos aprašo ir susitikimo su dėstytojais išryškėjo, kad dėstytojai aktyviai kelia kvalifikaciją savo dėstomų dalykų srityje. Kolegija iš savo biudžeto per metus vieno dėstytojo kvalifikacijai skiria 60 EUR. Dėstytojams yra sudaromos tinkamos kvalifikacijos kėlimo sąlygos. Dėstytojai vykdo nacionalinius ir tarptautinius mokslinius projektus, rengia metodinius leidinius, dalyvauja respublikinėse konferencijose bei patys rengia kasmetines tarptautines mokslines konferencijas, skelbia mokslinius straipsnius įvairiuose moksliniuose žurnaluose, kurie įtraukti į tarptautines duomenų bazines, patys leidžia savo kasmetinį mokslinį žurnalą. Nemaža dalis numatytų vykdyti studijų programą dėstytojų turi praktinės darbo patirties priešmokyklinio ir pradinio ugdymo įstaigose.

Numatytų dėstytojų kvalifikacija yra tinkama, tikėtina, jog jos pakaks įgyvendinti ketinamą vykdyti studijų programą, tačiau atskirus studijų dalykus, ypač didaktikos, turėtų dėstyti dėstytojai praktikai, turintys priešmokyklinio ar pradinio ugdymo pedagogikos išsilavinimą ir praktinio darbo šiose grandyse patirtį. Todėl Programos dalykus, kuriuos numatoma, kad dėstys dėstytojai neturintys pradinį klasių mokytojo diplomo reikia sustiprinti paskiriant antrąjį dėstytoją–praktiką, turintį pradinį klasių mokytojo išsilavinimą ir praktinio darbo pradinėje mokykloje patirties. Vis tik atkreiptinas dėmesys, jog reiktų stiprinti kai kurių dalykų dėstytojų kompetenciją pradinio ir priešmokyklinio ugdymo didaktikos srityje. Pvz., dalyko *Lietuvių*

kalbos didaktika ir vaikų literatūros lektorės kvalifikacijos kėlimo sritys nesusijusios su pradinio ir priešmokyklinio ugdymu; taip pat *Priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogikos* dalyką, kuris yra itin svarbus šioje programoje, numatoma, kad dėstys asistentė, neturinti darbo aukštojoje mokykloje patirties.

Didžioji dalis dėstytojų yra savo srities specialistai, praktinė jų darbo patirtis leis perteikti savo žinias dirbant su studentais.

Kolegijoje sudaromos galimybės dėstytojams tobulinti anglų kalbos žinias. Dėstytojai šia galimybe sėkmingai naudojami.

Dėstytojų, įsitraukusių į mokslinę veiklą, vykdomi tyrimai vertintini kaip susiję su Programa, tačiau ši sritis dar tobulintina ir jai reikėtų skirti daugiau dėmesio.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Daugumos dėstytojų turima praktinio darbo patirtis yra susijusi su numatomais dėstyti dalykais.

2. Atskirų dalykų dėstymui rekomenduojama numatyti ir dėstytojus–praktikus.

3. Reiktų stiprinti kai kurių dalykų dėstytojų kompetenciją pradinio ir priešmokyklinio ugdymo didaktikos srityje.

2.4. Materialieji ištekliai

Patalpų studijoms skaičius ir dėstytojų darbui skirtų patalpų skaičius yra pakankamas. Programos vykdymui skirtos patalpos išdėstytos dviejuose Kolegijos korpusuose. Bendrųjų koleginių ir studijų krypties dalykų dėstymui 7 korpusė (Klaipėdos g. 29) skirtos 9 auditorijos, kuriose yra po 30 darbo vietų, 8 auditorijos skirtos muzikos praktikumams, iš jų 4 garsą izoliuojančios auditorijos, technologijų kabinetas, choreografijos ir teatro studijos, informacinių technologijų kabinetas, kuriame yra 14 kompiuterizuotų darbo vietų, ir 80 vietų didžioji auditorija srautinėms paskaitoms. Centrinuose rūmuose (Laisvės a. 23) yra viena 60 darbo vietų srautinė auditorija. Be to, Programos studentai galės dirbti 2 specializuotuose auditorijose, kurios pritaikytos dailės praktikumams. Šių auditorijų, kuriomis naudojasi ir kitų pedagoginių studijų programų studentai, visiškai pakanka studijų proceso organizavimui. Auditorijos yra aprūpinamos studijų vizualizacijos įranga. Metodiniuose, studentų konsultavimui skirtuose kabinetuose yra kompiuteriai, kaupiama dalykinė, metodinė literatūra, dalijamoji medžiaga, vaizdinės mokymo priemonės. Iš pokalbių su administracija, Programos aprašo rengimo grupė paaiškėjo, jog Programos realizavimui numatoma įsigyti papildomų priemonių. Kolegijos trečiajame korpusė yra įrengta viena SMART interaktyvi lenta, reikėtų bent vieną SMART lentą įrengti ir septintame korpusė esančiose auditorijose. Taip pat reikėtų vieną auditoriją ar studentų konsultavimo kabinetą pritaikyti ir priešmokyklinio ugdymo(si) dalykų studijoms (čia galėtų atsirasti priešmokyklinio ugdymo(si) metodinių priemonių rinkiniai, SMART lenta ar pan.).

Bibliotekos ištekliai iš dalies pakankami vykdyti Programai. Kolegijos bibliotekos fondą sudaro 82 555 bibliotekos dokumentų. Iš jų 79 634 knygos, 2 171 spausdintinių natų, 747 skaitmeniniai dokumentai fizinėse laikmenose. Biblioteka prenumeruoja 43 pavadinimų tiesiogiai susijusius su studijomis periodinius leidinius lietuvių ir užsienio kalbomis.

Kolegijos bibliotekos fondai nuolat papildomi naujausiomis knygomis, vadovėliais, periodiniais leidiniais. Naudojamos 80 pavadinimų KTU elektroninėmis knygomis. Biblioteka prenumeruoja šias duomenų bazes: *EBSCO Publishing*, *Emerald Management eJournals Collection*, *Taylor&Francis Online Library*; Lietuvos Respublikos norminių teisės aktų duomenų bazę LITLEX_WEB. Prie EBSCO Publishing duomenų bazės ir VGTU e-knygų lentynos bibliotekoje galima gauti prieigą iš namų.

Kolegijos bibliotekoje šiuo metu yra kelių autorių priešmokyklinio ir pradinio ugdymo vadovėliai, bet šie ištekliai turi būti pildomi. Programos vertimo išvadų projekte ekspertai rekomendavo konkrečiai numatyti, kokie vadovėlių komplektai, priešmokyklinio ugdymo priemonės, mokomosios IT programos, skirtos priešmokykliniam ir pradiniam ugdymui, dar bus

reikalingos. Šis numatymas padėtų tiksliau parengti studijų dalykų aprašus ir tikslingai plėsti Programos vykdymui reikalingą materialiąją bazę. Į rekomendaciją buvo sukreguota. Pateiktas planuojamų įsigyti materialijų priemonių planas, kurį belieka įgyvendinti.

Darbo sąlygos bibliotekoje, skaitykloje yra tinkamos studentų grupiniam ir individualiam darbui. Bibliotekos darbas yra visiškai kompiuterizuotas. Bibliotekoje įdiegta integrali bibliotekinė informacinė sistema ALEPH. Studentai gali rasti ir pasiimti naudoti studijų metams, semestrai arba trumpesniai laikotarpiui pagrindinius vadovėlius bei kitą literatūrą. Leidinius, kurių bibliotekoje yra tik vienas egzempliorius, taip pat žodynus, enciklopedijas, periodinius leidinius, dienraščius skaitytojai gali rasti skaityklose. Siekiant kompensuoti kai kurių vadovėlių ir mokomųjų knygų stygių bibliotekos abonementuose, vykdoma lanksti studentų aprūpinimo knygomis politika: savaitgaliams, švenčių dienoms į namus išduodamos ir skaityklos knygos.

Su dalyko metodiniais leidiniais ir medžiaga studentai supažindinami pradėję studijuoti dalyką. Programos apraše teigiama, jog didelė dalis metodinių leidinių patalpinta virtualiojoje mokymosi aplinkoje MOODLE. Kiekvienas dėstytojas semestro pradžioje nurodo prieigą prie intraneto, kad studentai galėtų naudotis leidiniais nuotoliniu būdu. Tačiau iš pokalbių su dėstytojais paaiškėjo, jog neišnaudojamos visos MOODLE teikiamos galimybės, todėl siūloma dėstytojams surengti mokymus, kaip MOODLE sistemą išnaudoti maksimaliai.

Kompiuterinė ir programinė įranga yra pakankama šios programos įgyvendinimui. Kolegijoje veikia bevielis interneto ryšys, leidžiantis studentams prisijungti savo įrenginius.

Taip pat reiktų numatyti galimybes studentams atlikti praktiką ne tik Panevėžyje, bet ir kitose Lietuvos bei užsienio ugdymo įstaigose. Į šią pastabą iš dalies atsižvelgta. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Pasvalio Svalios pagrindine mokykla dėl studentų praktikos. Taip pat pateiktos užsienio ugdymo įstaigos, kuriose studentai gali atlikti praktikas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Patalpų Programos vykdymui pakanka, jos yra tinkamos.
2. Vykdamas studijų programą yra galimybė naudoti SMART lentą, tačiau būtina, ir septintajame korpuse įrengti bent viena SMART interaktyvią lentą ir įsigyti visų autorių siūlomus priešmokyklinio ir pradinio ugdymo vadovėlius.
3. Neišnaudojamos visos MOODLE teikiamos galimybės.
4. Užtikrinti galimybes studentams atlikti praktiką ne tik Panevėžio, bet ir kitose Lietuvos ugdymo įstaigose.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į Programą reikalavimai yra pagrįsti. Programą gali rinktis asmenys, baigę vidurinio ugdymo programą ir gavę brandos atestatą. Panevėžio kolegija dalyvauja bendrajame priėmime į Lietuvos aukštąsias mokyklas, kurio tvarką nuo 2009 m. nustato Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija (LAMA BPO) bendrajam priėmimui organizuoti.

Kolegija laikosi bendrųjų priėmimo taisyklių, parengtų pagal Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo Ministro 2013 m. gegužės 27 d. įsakymą Nr. V-445, pretendentių į Programą studijų konkursiniam balui formuoti. Pretendentai laiko motyvacinę testą, kuris numatytas visiems stojantiems į pedagogines studijų programas. Priėmimas pagal amžių, lytį, tautybę, rasę ar sveikatos būklę neribojamas. Svarbu, kad pretendentas įvykdytų priėmimo taisyklių numatytus reikalavimus. Specialieji reikalavimai stojantiems į Programą Kolegijoje nenustatyti.

Teigiamas dalykas yra tai, kad Kolegija yra nusistačiusi stojamąjį balą (1 balas), tai padės atsirinkti labiau motyvuotus studentus.

Programos studentams bus siūloma rinktis nuolatinę (3 m.) studijų formą. Studijos organizuojamos ir vykdomos semestrais vadovaujantis *Panevėžio kolegijos studijų reglamentu* (2013). Neturintieji galimybės studijuoti pagal pateiktą grafiką gali studijuoti pagal individualų studijų planą, kaip numatyta kolegijos *Studijų reglamente*.

Semestro pabaigoje išklauius teorinį kursą ir atlikus savarankiškus darbus, studentams numatoma skirti ne trumpesnę kaip dviejų savaitių egzaminų (projektų gynimo) sesiją. Numatyta, kad sesijos metu studentai laikys ne daugiau kaip 7 egzaminus (gins projektus), tarp kurių bus ne trumpesni kaip dviejų dienų intervalai.

Dėstytojai konsultuos studentus individualiai ir grupėmis, vadovaus pedagoginių studijų baigiamajam ir baigiamajam darbui. Konsultacijų valandos fiksuojamos dalykų programose, grafikai skelbiami viešai. Vizito metu pokalbiuose su dėstytojais paaiškėjo, jog reiktų numatyti ir konsultavimą kitomis formomis, ne tik „gyvai“, t.y., išnaudoti MOODL'o, elektroninio pašto ar socialinių tinklų teikiamas galimybes. Pokalbių metu ekspertai suprato, jog šios galybės naudojamos tik epizodiškai ir tik keletu dėstytojų.

Programoje numatyti studijų rezultatai siejami su planuojamais taikyti studijų metodais ir studentų pasiekimų vertinimo metodais. Išskirta dešimt svarbiausių studijų rezultatų, susijusių su pradinio ugdymo mokytojui būtinų profesinių ir bendrųjų žinių, gebėjimų ir kompetencijų įgijimu ir tolimesniu jų tobulinimu. Programoje numatoma taikyti įvairius studijų metodus: paskaitas, diskusijas, seminarus, praktikumus, konsultacijas, dalykinius/mokomuosius žaidimus, atvejų analizes, savarankiškus darbus, darbą grupėse, projektus ir kt. Šie studijų metodai koreliuoja su numatomais taikyti studentų pasiekimų vertinimo metodais: testais, kontroliniais darbais, projektais, praktikumais, savarankiškais darbais ir kt. Tačiau, ekspertų nuomone, reiktų daugiau dėmesio skirti patyriminiams, „gyvosios edukacijos“ metodams (žr. Programos sandara).

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai akcentavo, kad dalykų aprašuose pasigesta detalesnio tarpinio vertinimo aprašymo ir išryškavimo. Tik dalyje aprašų yra pateikiami numatomi tarpiniai vertinimai, kurie įvardyti konkrečiai. Teigiamas pavyzdys galėtų būti *Ugdymo teorijos ir praktikos* dalykas, kuriame aiškiai įvardyta, kokie konkrečiai bus tarpiniai atsiskaitymai, tačiau reiktų patikslinti, kokią dalį galutinio vertinimo svartinio koeficiento sudarys kiekvienas tarpinis vertinimas. Į pastabą buvo atsižvelgta iš dalies. Patikslintuose dalykų aprašuose pateikti tarpiniai vertinimai, tačiau jie pakankamai vienodi, labiau orientuoti į studentų gebėjimą perteikti žinias, o ne į reflektavimą, savianalizę, problemų sprendimo gebėjimus. Taigi, šį aspektą būtina dar stiprinti ir tobulinti.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai buvo pateikę pastabų dėl praktikų ir baigiamojo darbo. Buvo rekomenduota patikslinti praktikų skaičių, jų pavadinimus ir aprašus, vadovaujantis Pedagogų rengimo reglamentu (2012-12-12 Nr. V-1742). Taip pat buvo rekomenduota peržiūrėti Pedagoginių studijų baigiamojo darbo turinį bei jo vietą studijų programoje, kad jis būtų rengiamas po visų praktikų. Reaguodama į pastabas, Kolegija pakoregavo praktikų skaičių ir jų pavadinimus numatydami tris praktikas – *Pedagogo asistento praktika* (II semestras), *Pedagoginė praktika globojant mentoriui* (III-IV semestrai), *Savarankiška pedagoginė praktika* (V semestras) – patikslino praktikų turinį, atnaujino jų aprašus, pakoregavo Baigiamojo darbo vietą Programos struktūroje po visų atliktų praktikų.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai pastebėjo, kad praktikų metu svarbu, kad studentai ne tiek stebėtų pedagogų darbą, kiek stebėdami ugdytinius mokytusi juos pažinti ir t.t. Po patikslinimų į šią pastabą sukreguota nepakankamai, kadangi taip ir liko išskirtas pedagogo veiklos stebėjimas, siekiant pažinti vaikus. Būtina į tai atkreipti dėmesį, kadangi vaikus studentai pažins stebėdami vaikus, o ne pedagogo veiklą.

Studijos bus baigiamos studento savarankiškai parengtu ir viešai apgintu profesijos bakalauro Baigiamuoju darbu. Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai rekomendavo patikslinti Baigiamojo darbo aprašą aprašant BD ir procentais nurodant, kokią dalį galutinio vertinimo koks kriterijus sudarys. Į rekomendaciją buvo atsižvelgta.

Numatoma, jog studentai bus skatinami dalyvauti visuomeninėje, projektinėje, mokslo taikomojoje veikloje, atveriančioje platesnes profesinės karjeros perspektyvas, tačiau nėra konkrečiai paaiškinta, kaip tai bus daroma. Teigiama, jog „studentai ir absolventai bus nuolat informuojami apie įsidarbinimo galimybes, supažindinami su darbo rinkos pokyčiais,

tarptautiniais mainais ir galimybe studijuoti užsienyje“. Reiktų konkrečiai nurodyti, kaip ir kokiomis formomis tai vyks. Siūlytina daugiau dėmesio skirti studentų savanorystės skatinimui.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Teigiama tai, kad Kolegija yra nusistačiusi stojamąjį balą (1 balas), tai padės atsirinkti labiau motyvuotus studentus
2. Dalykų aprašuose pateikti tarpiniai vertinimai, tačiau jie pakankamai vienodi, labiau orientuoti į studentų gebėjimą perteikti žinias, o ne į reflektavimą, savianalizę, problemų sprendimo gebėjimus.
3. Išlieka poreikis į studijų procesą įvesti patyriminius ir gyvosios edukacijos metodus.
4. Praktikos apraše būtina akcentuoti vaikų pažinimą stebint vaikus, o ne pedagogo veiklą.

2.6. Programos vadyba

Panevėžio kolegijoje taikoma kokybės užtikrinimo sistema garantuoja studentų poreikius atitinkančią studijų programų sandarą, reguliarią jų stebėseną ir periodinį vertinimą.

Programos apraše pateikiama aiškiai paskirstyta atsakomybė už Programos įgyvendinimą ir priežiūrą, sprendimų priėmimą.

Svarbiausias vaidmuo Programos valdyme numatomas Studijų programos komitetui. Komitetas bendradarbiauja su katedra bendruose posėdžiuose sprendžiant konkrečius studijų proceso organizavimo, materialinio ir metodinio aprūpinimo, studijų kokybės gerinimo, programos keitimo, studijų dalykų aprašų ir išplėstinių programų rengimo, tvirtinimo, bendradarbiavimo su socialiniais partneriais ir kt. klausimus. Iš pokalbių vizito metu paaikškėjo, jog rengiant ketinamą vykdyti studijų programą į Programos vertinimo ir tobulinimo procesus buvo įtraukti ir kiti socialiniai dalininkai, ne tik viena pagrindinės mokyklos direktorė G. Gruzdienė, tačiau Programos apraše ši informacija nepateikta.

Numatoma, jog į studijų programos vykdymą bus įtrauktas Kolegijos administracinis ir akademinis personalas, studentai, darbdaviai, absolventai. Teigiama, jog „studentai galės išreikšti savo nuomonę apie studijų programos turinį, dėstymo ir studijų rezultatų vertinimo metodus, studijų sąlygas dalyvaudami apklausose, susitikimuose su katedros vedėju, grupės kuratoriumi, Studentų atstovybės organizuojamuose susitikimuose“. Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai rekomendavo pėsti studentų įtraukimo į Programos kokybės užtikrinimo procesus galimybes. Patikslintame Programos apraše studentų dalyvavimo Programos kokybės užtikrinime galimybės buvo išplėstos papildant informacija apie galimybę studentams išreikšti savo nuomonę elektroniniu paštu naudojantis Kolegijos tinklalapio nuoroda „klauskite“, taip pat pažymėta, kad studentų dalyvavimas studijų programos komitete yra privalomas.

Numatoma, jog dėstytojai tiesiogiai dalyvaus kokybės vertinime: patys inicijuos ir organizuos studentų apklausas apie dėstomus dalykus: įgytas kompetencijas, studijų rezultatų vertinimą, studijų metodų tinkamumą, studentų savarankiškų studijų efektyvumą ir kt.; teiks siūlymus programos komitetui, katedros vedėjui studijų programos tobulinimo ir studijų organizavimo klausimais; bendraus su socialiniais dalininkais ir per grįžtamąjį ryšį tobulins savo dalyko dėstymą. Ekspertų nuomone, vertėtų plačiau atskleisti, kaip bus vykdomos apklausos, kaip bus užtikrintas konfidencialumas, kaip bus viešinami apklausų rezultatai ir kaip gauti rezultatai bus naudojami studijų kokybės gerinimui. Į šią pastabą iš dalies sureaguota aprašant, kaip bus panaudojami apklausų rezultatai.

Numatomas darbdavių įsitraukimas į Programos valdymą, teigiama, jog tai bus užtikrinama bendradarbiavimo sutartimis, darbu studijų programos komitete, dalyvavimu studijų rezultatų vertinime, apskrito stalo diskusijose, apklausose dėl studentų pasirengimo praktikoms atlikti bei absolventų pasirengimo profesinei veiklai. Darbdavių atstovai dalyvaus rengiant ir tobulinant studijų dalykų ir praktikų programas, recenzuos studentų baigiamuosius darbus. Bendradarbiaujant su darbdavių atstovais siekiama nuolat vertinti darbo rinkos tendencijas ir parengtų specialistų atitikimą darbo rinkos poreikiams.

Ekspertų nuomone, numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

1. Studijų kokybės schema sukonstruota tinkamai ir padės užtikrinti studijų kokybę.
2. Programos apraše nepakankamai atskleista, kaip socialiniai partneriai buvo įtraukti į studijų programos rengimo ir vertinimo procesus.

III. REKOMENDACIJOS

1. Rekomenduotina dalykų aprašuose daugiau vietos skirti ne tik pradinio ugdymo pedagogikos dalykams, bet ir priešmokyklinio ugdymo sričiai, kadangi numatoma, jog baigusieji studijas galės dirbti ir priešmokyklinio ugdymo pedagogais. **ATSIŽVELGTA**

2. Rekomenduotina sutrumpinti Programos apraše esantį tyrimo aprašymą ir pateikti tik pagrindines tyrimo išvadas, pagrindžiančias *Pradinio ugdymo pedagogikos* studijų programos poreikį ir būtinas priešmokyklinio ir pradinio ugdymo specialisto kompetencijas. Išryškinti Programos išskirtinumą. **ATSIŽVELGTA**

3. Rekomenduotina tiek studijų procesą, tiek rezultatų vertinimo procesą papildyti „gyvosios edukacijos“ metodais; praplėsti metodų, kurie leistų studentui įgyti integraliojo mokymosi ir mokymo patirties, įvairovę; aiškiai atskleisti tarpdalykinius ryšius, akcentuojant STEAM metodiką. **IŠ DALIES ATSIŽVELGTA**

4. Rekomenduotina dalykų aprašuose peržiūrėti, išgryninti ir detalizuoti tarpinius vertinimus bei peržiūrėti pasiekimų vertinimo sistemą atskiruose dalykų aprašuose. **IŠ DALIES ATSIŽVELGTA**

5. Niekur nebuvo paminėtas tėvų švietimas ir įtraukimas į ugdymo (si) procesą. Pergalvoti, prie kokio dalyko būtų galima priskirti tėvų švietimo ir įtraukimo temas. **IŠ DALIES ATSIŽVELGTA**

6. Rekomenduotina detaliau aprašyti, kas sudarys kiekvienos praktikos projektą, kokie bus jo vertinimo kriterijai. **ATSIŽVELGTA**

7. Rekomenduotina pergalvoti Pedagoginių studijų baigiamojo darbo turinį, atsiskaitymo formą bei vietą Programos struktūroje po visų atliktų praktikų, ir visa tai konkrečiai aprašyti. **ATSIŽVELGTA**

8. Būtina pakoreguoti praktikų skaičių ir jų aprašus, atsižvelgiant į Pedagogų rengimo reglamento reikalavimus. **ATSIŽVELGTA**

9. Studijos bus baigiamos studento savarankiškai parengtu ir viešai apgintu Baigiamuoju darbu. Rekomenduotina aprašyti ir procentais nurodyti, kokią dalį galutinio vertinimo koks kriterijus sudarys. **ATSIŽVELGTA**

10. Rekomenduotina numatyti, kokias konkrečias mokymo(si) priemones: vadovėlius, IT programas, reikalingas rengiant šiuolaikinį priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogą, dar reikės įsigyti. **ATSIŽVELGTA, PLANAS PARENGTAS, BELIEKA ĮGYVENDINTI**

11. Atskirų dalykų dėstymui rekomenduojama numatyti ir dėstytojus–praktikus.

12. Rekomenduotina numatyti įvairesnes studentų įsitraukimo į Programos kokybės užtikrinimą galimybes. **ATSIŽVELGTA**

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Panevėžio kolegijos ketinama vykdyti studijų programa *Pradinio ugdymo pedagogika* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	2
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	16

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: doc. dr. Sigita Burvytė

Grupės nariai: Vaiva Juškienė